

## Valmyndighetens nyhetsbrev 2021:11V

Detta nyhetsbrev syftar till att ge en bredare introduktion till Valid och kommunens arbete. Som Valmyndigheten informerat om i tidigare nyhetsbrev öppnar systemet för kommunernas arbete i januari 2021.

### Det här nyhetsbrevet innehåller:

- Om Valid – valadministrationens nya IT-stöd
- Behörighet att arbeta i Valid
- Kalender med viktiga datum
- Ändrad arbetsrutin i Valid vid hantering av valdistrikt och valkretsar
- Beställning av valmaterial
- Administrering av röstmottagningsställen

### Om Valid – valadministrationens nya IT-stöd

Till valen 2022 ersätts befintligt valdatasystem (VDS) av ett nytt, som heter Valid. Bakgrunden är att det förra systemet bygger på en föråldrad teknik. Valid möjliggör förändringar framöver och digitalisering som nuvarande system inte klarar av. Med Valid ökar även IT-säkerheten med koppling till förändringar i vår omvärld. Det finns idag krafter och aktörer som vill skada förtroendet för våra demokratiska val, genom attacker av olika slag. Därför har de tekniska kraven och kraven på hur vi arbetar med valsystemet ökat – i syfte att bibehålla det höga förtroendet för vårt valsystem.

### Behörighet att arbeta i Valid

E-legitimation ersätter de certifikat som tidigare användes i VDS. Detta innebär att varje person som ska arbeta i Valid behöver ha en fungerande e-legitimation. Nedan följer en lista med vilka e-legitimationer som är giltiga. Det går bra att använda sin privata om den är giltig, annars går det också att använda en separat för sin tjänsteutövning. Hör med IT-avdelningen i er kommun om hur ni löser det hos er.

Att använda e-legitimation ökar kontrollen över vem som ska kunna arbeta i Valid och vem som inte ska göra det. Det ger oss rätt förutsättningar att genomföra val utan valmanipulation eller annan obehörig aktivitet.

### Giltiga e-legitimationer

Följande e-legitimationer kommer att kunna användas i Valid:

- BankID och mobilt BankID
- Freja eID Plus
- AB Svenska pass



Mer om dessa går att läsa på hemsidan för e-legitimationer som Myndigheten för digital förvaltning står bakom: [www.e-legitimation.se](http://www.e-legitimation.se).

### Tre steg krävs för att kunna börja arbeta i Valid

För att kunna arbeta i systemet, krävs tre steg:

1. Först ska användaren skrivas in i systemet av en *inskrivare*,
2. därefter måste användaren verifiera sig,
3. sedan tilldelar en *behörighetsadministratör* en behörighetsroll för användaren. Exempel på behörighetsroller är lokal administratör (LADM) för valhandläggare i kommunen, eller röstkortsbeställare (RKB) för de som ska arbeta med förtidsröstningen.

Exakt hur de här stegen går till, beror på de rutiner som respektive länsstyrelse och kommun använder.

#### 1. Inskrivning

Kommunens första användare skrivs in av länsstyrelsen och måste beställas i enlighet med respektive länsstyrelses rutiner.

När kommunen väl har fått en inskrivare för sin kommun kan den användaren skriva in resten av kommunens användare. *Inskrivare kommun* är en tilläggsroll för en behörighetsadministratör. Det går bra att ha flera inskrivare om det behövs.

Det går att börja göra detta från början av december men det går även bra att lägga till fler användare allteftersom det tillkommer personal under valåret.

Alla kommunens användare måste skrivas in i Valid med namn, personnummer, mobiltelefonnummer och e-postadress. Dessa uppgifter är nödvändiga för att sedan kunna verifiera användaren.

#### 2. Verifiering av användare om e-legitimationen inte fungerar

Verifiering syftar till att skapa en reservlösning ifall en e-legitimation mot förmodan inte skulle fungera under ett kritiskt tillfälle under valperioden.

Efter att användaren är inskriven, skickas ett verifieringsmejl till e-postadressen och en verifieringskod som ett SMS till mobiltelefonen. Med hjälp av detta ska användaren välja ett lösenord.

Det är detta lösenord som ska användas om e-legitimationen av något skäl blir otillgänglig.

#### 3. Tilldela behörighetsroll

Det är först när användaren är verifierad och har valt sitt lösenord som behörighetsadministratören kan lägga till vilken eller vilka behörighetsroller som användaren ska ha.

Vilken behörighetsroll en användare har reglerar vad användaren kan göra i systemet. Det är upplagt på liknande sätt som i det tidigare systemet, VDS, för er som arbetat i det.

Exempelvis kan *lokal administratör* (LADM) göra allt på kommunnivå, som exempelvis administrera val och röstningslokaler och beställa valmaterial, medan *röstkortsbeställare* (RKB) enbart kan söka fram väljare och skriva ut dubblettröstkort. Det är bara en *behörighetsadministratör* (BAD) som kan ge användare behörighetsroller.

## Kalender med viktiga datum

Valmyndigheten beräknar att publicera ”Kommunens handbok vid valen till riksdag, kommun- och regionfullmäktige 2022” under december månad 2021.

Nedan följer en kalender med de viktigaste datumen för arbetet med valet:

Datum	Beskrivning	Laghänvisning (villagen om inget annat anges)
<b>December 2021</b>	Handboken för kommuner läggs ut i Valcentralen.	
<b>Januari-april 2022</b>	Handledningar och manualer läggs ut löpande i Valcentralen.	
<b>12 januari</b>	Kommunen kan beställa valmaterial i Valid. Det finns inte utrymme för tilläggsbeställningar.	
<b>1 februari</b>	Kommunen kan registrera och administrera lokaler för röstmottagning i Valid. Valnämnden kan registrera in röstmottagningsställen samt öppettider.	
<b>Senast utgången av februari</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kommun- respektive regionfullmäktige ska ha beslutat om ändring av antalet mandat i fullmäktige.</li> <li>- Kommunfullmäktige ska ha beslutat om ersättarkvot.</li> </ul>	Kommunal- lagen 5 kap. 7 §  Kommunal- lagen 5 kap. 8 §
<b>28 februari</b>	Sista dag för partier att registrera partibeteckning hos Valmyndigheten.	2 kap. 1 §
<b>1 mars</b>	Valmyndigheten tar fram statistik över antal röstberättigade per valdistrikt.	4 kap. 1 §
<b>16 mars</b>	Sista dag att beställa valmaterial från Valmyndigheten.	
<b>Mars - maj</b>	Valmyndigheten skickar beställt valmaterial till valnämnden. Valnämnden packar upp och kontrollerar valmaterialet. Leveransen av valmaterial kommer endast att ske vid ett tillfälle.	

<b>Mars - april</b>	Valmyndigheten betalar ut statsbidrag för kommunens medverkan vid 2022 års val. Datum fastställs efter att regeringen beslutat om förordning för statsbidrag	
<b>8 april</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sista dag för partier att anmäla kandidater. Datumet är beslutat av Valmyndigheten.</li> <li>- Sista dag för partier att beställa valsedlar för garanterad leverans 45 dagar före valdagen.</li> </ul>	2 kap. 13 §  6 kap. 7 §
<b>30 april</b>	Valmyndigheten ska ha fördelat fasta valkretsmandat inför riksdagsvalet och länsstyrelserna motsvarande för val till kommun och regionfullmäktige.	4 kap. 3 § 4 kap. 10 § 4 kap. 15 §
<b>8 juni</b>	Sista dag för kommunen att ha samråd med Valmyndigheten om kommunal folkomröstning samtidigt med valen till riksdag, region- och kommunfullmäktige.	Lag om kommunala folkomröstningar 2 §
<b>Mitten av juni</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Röstmottagningsställen ska ha beslutats av valnämnden och lagts in i Valid.</li> <li>- Röstmottagningsställen publiceras på val.se.</li> </ul>	
<b>Juli månad</b>	Valmyndigheten skickar ut utlandsröstkort och brevröstningsmaterial till alla utlandssvenskar.	5 kap. 8 §
<b>28 juli</b>	Brevröst får göras i ordning och skickas från utlandet.	7 kap. 12 §
<b>10 augusti</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sista dag för kommunen att ändra uppgifter om röstmottagningsställen i Valid.</li> <li>- Sista dag att registrera röstkortsuppgifter och röstlängdsuppgifter i Valid.</li> </ul>	
<b>12 augusti</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kvalifikationsdag för rösträtt.</li> <li>- Sista dag för partier att anmäla deltagande i valet.</li> <li>- Sista dag för utlandssvenskar att anmäla sig till röstlängden.</li> </ul>	5 kap. 1 § 2 kap. 17 § 5 kap. 2a §
<b>18 augusti</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Förtidsröstningen vid svenska utlandsmyndigheter kan börja.</li> <li>- Första dagen som budröst får göras i ordning.</li> </ul>	10 kap. 2 §  7 kap. 6 §
<b>24 augusti</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Väljare som bor i Sverige bör ha fått sitt röstkort.</li> <li>- Förtidsröstningen i Sverige börjar.</li> </ul>	5 kap. 8 §  10 kap. 2 §
<b>30 augusti</b>	Sista dag för rättelse i röstlängd, enligt vallagen. Begäran ska ha kommit in till länsstyrelsen senast 12 dagar före valdagen. Manuell rättelse kan göras fram till valdagen av valnämnden på uppdrag av länsstyrelsen eller Valmyndigheten.	5 kap. 6§

<b>2 - 4 september</b>	Röstlängderna trycks.	
<b>5 - 8 september</b>	Röstlängderna skickas till kommunerna.	
<b>9 september</b>	Sista dag för kandidat att lämna in samtycke till kandidatur.	2 kap. 20 §
<b>11 september</b>	<b>Valdagen</b>	
<b>12 september</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Valnämnden överlämnar rösterna till länsstyrelsen, i enlighet med länsstyrelsens anvisningar.</li> <li>- Länsstyrelsen påbörjar den slutliga rösträkningen.</li> </ul>	13 kap. 1 §
<b>14 (-15) september</b>	Valnämndens preliminära rösträkning/ uppsamlingsräkningen. Kan vid behov förlängas till torsdagen den 15 september.	12 kap. 1 §
<b>26 september</b>	Fram till och med detta datum ska kommunen kunna redovisa för sent inkomna brevröster. För sent inkomna brevröster får förstöras så snart valet vunnit laga kraft, men inte före den 26 september.	
<b>Efter valet</b>	Valet kan överklagas till Valprövningsnämnden från och med dagen efter valdagen till och med tio dagar efter att valet har avslutats.	15 kap. 6 §

## Ändrad arbetsrutin i Valid vid hantering av valdistrikt och valkretsar

I samband med övergången till Valid införs vissa ändringar i hur kommuner och länsstyrelser arbetar med valdistrikt och valkretsar. Den nya rutinen innebär att kommunerna blir mer delaktiga i att kontrollera att uppgifterna om valdistrikt och valkretsar stämmer. Kommunerna har även möjlighet att föreslå placeringsdistrikt.

Nedan följer en sammanfattad tidplan för de olika momenten. Se bifogad manual för ytterligare information.

### Tidplan för arbetet med valdistrikt och valkretsar i Valid

1 nov 2021 – 9 jan 2022	Länsstyrelsen laddar upp valdistriktskartor i Valid för alla kommuner inom länet.
12 jan 2022 – 19 jan 2022	Kommunerna kontrollerar att namn och kod stämmer för sina valdistrikt.



12 jan 2022 – 24 jan 2022	När samtliga kommuner inom länet är klara med valdistrikten fastställer länsstyrelsen valdistrikten för kommunerna.
25 jan 2022 – 31 jan 2022	Kommunerna kontrollerar att valkretsindelningen för kommunen stämmer samt föreslår placeringsdistrikt.
25 jan 2022 – 4 feb 2022	När samtliga kommuner inom länet är klara med valkretsarna fastställer länsstyrelsen valkretsindelning för kommunerna, inklusive placeringsdistrikt.
15 dec 2021 – 28 feb 2022	Kommunen ”administrerar valområde” det vill säga kontrollerar och ändrar vid behov antal mandat och ersättarkvot för kommunfullmäktige.
15 dec 2021 – 28 feb 2022	När kommunerna inom länet ”administrerat valområde” kontrollerar även länsstyrelsen antal mandat och ersättarkvot för varje kommun samt fastställer alla kommuner inom länet.

Om någon kommun av någon anledning inte kan genomföra sitt moment i Valid, har länsstyrelsen behörighet till det. Kontakta länsstyrelsen snarast om det uppstår något problem med att hinna klart ett moment.

### Beställning av valmaterial

Inför val behöver kommunerna beställa valmaterial i Valid. Det material som beställs är framför allt olika sorters kuvert, valkassar, omslag (säkerhetspåse), valsigill, plomberingar, affischer, handledningar för röstmottagare samt partivalsedlar och blanka valsedlar. I Valid går det att börja beställa från onsdagen den 12 januari 2022. Sista dag att beställa valmaterial är den 16 mars 2022. Beställningen görs via ett formulär där antal för varje produkt läggs in och i nästa steg fylls leveransadress i. När en beställning är gjord går det att se den under Tidigare beställningar.

### Administrering av röstmottagningsställen

Den 1 februari 2022 kommer det gå att administrera val- och röstningslokaler i Valid. Samtliga röstmottagningsställen som användes vid valet 2019 kommer att vara överflyttade från det gamla valdatasystemet till Valid.

Den information som ni registrerar in kommer att börja publiceras på Valmyndighetens hemsida i mitten av juni 2022. Det är således viktigt att så många lokaler som möjligt är klara till dess. Eftersom uppgifterna även kommer tryckas på röstkortet är sista datum att ändra uppgifter om röstmottagningslokalerna den 10 augusti.

### Har du missat tidigare nyhetsbrev?

Kontakta Valmyndigheten genom [valadm@val.se](mailto:valadm@val.se) om du saknar tidigare nyhetsbrev.

Med vänliga hälsningar

*Valmyndigheten*